

Библиотеката и гражданските организации

Наръчник за съвместна работа

Издание на Фондация
„Глобални библиотеки – България“
София, 2016

Настоящият наръчник е изготвен по проект „Библиотека-та-обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца”, реализиран в периода 08.06.2015 – 08.04.2016 г. с финансовата подкрепа на Програмата за подкрепа на неправителствените организации в България по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2009-2014 г.

Проект „Библиотека-та-обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца” е съвместна инициатива на Фондация „Глобални библиотеки – България” и Фондация „Помощ за благотворителността в България”. Той се осъществява с всеотдайността на екипите в три регионални обществени библиотеки:

РБ „Н.И. Вапцаров” – Кърджали, РБ „Проф. Боян Пенев” – Разград и РБ „Христо Ботев” – Враца.

Съставители:

Мирослава Кацарова
Елка Златева

Съдържание:

За проекта	7
За партньорите	15
Защо библиотеките?	21
Видове библиотеки	
Предлагани услуги	
Глобалните библиотеки	
Защо неправителствените организации?	27
Видове НПО, основни характеристики, сфери на дейност	
НПО в Кърджали, Разград и Враца	
Полезни съвети	31
Партньорства, доброволчество, работа с общността,	
работа с медии, социални медии	
Ключови теми от проведените обучения	
Готови рецепти	41
Инициатива за възстановяване на Младежкия дом в Кър-	
джали	
Общински фонд за подкрепа на талантиви деца в Разград	
Фестивал и благотворителен базар в библиотеката, Вра-	
ца	

Наръчникът е предназначен за представители на всички обществени библиотеки в страната, които искат да започнат или да обогатят вече започналото сътрудничество с неправителствени организации, неформални групи от активни граждани или доброволци.

Наръчникът представя резултатите от три успешни модела на сътрудничество между библиотеката и неправителствени организации в регионите на Кърджали, Разград и Враца, създадени по време на проекта.

Наръчникът не се опитва да изброи всички съществуващи практики и модели на сътрудничество между обществените библиотеки и гражданските организации, а да покаже примери за успешно взаимодействие и да даде практически идеи за създаването на нови партньорства.

Наръчникът може да се използва от всички регионални, общински и читалищни библиотеки, които имат желание да се превърнат в обединителни центрове на местната общност и да присъединят усилията си към постигане на каузи и решаване на проблеми от местен и регионален характер.

Наръчникът се разпространява безплатно в електронен вариант и е публикуван на уеб-страниците на Фондация „Глобални библиотеки - България“ и на Фондация „Помощ за благотворителност в България“.

Чрез проект „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца“ Фондация „Глобални библиотеки – България“ си постави една конкретна цел – да развие капацитета на регионалните и читалищните библиотеки в трите региона като обединителен и ресурсен център за местното гражданско общество. Обществените библиотеки в България имат само частичен опит в изграждането на междусекторни партньорства и недостатъчни умения да споделят своите богати ресурси за да подпомогнат местни сдружения и групи в името на общи и значими каузи. Основен партньор по проекта е Фондация „Помощ за благотворителността в България“ – организация с богат опит в развитие на дарителството и създаването на успешни модели на сътрудничество между неправителствения сектор и бизнеса.

Това е пилотен проект, реализиран в продължение на 10 месеца с усилията на библиотечните екипи от РБ „Н.И. Вапцаров“ – Кърджали, РБ „Проф. Боян Пенев“ – Разград и РБ „Христо Ботев“ – Враца. Трите региона са подбрани, защото в нито един от тях няма ефективни обединителни средища за нестопанските организации, няма механизми за обсъждане и реализиране на общи инициативи, не е използван потенциала на библиотеките като информационен посредник и като обединител на общността.

Още преди началото на проекта беше осъзната потребността от сътрудничество и повече информираност за дейността на неправителствените организации, които често работят изолирано една от друга, търсят информация и подкрепа самостоятелно, нямат механизми за изработване на общи програми или предложия, а гражданите често не знаят какви ползи биха могли да имат от работата на съществуващите фондации и сдружения. Познавайки потенциала и ресурсите на обществените библиотеки, ние от Фондация „Глобални библиотеки – България“ считаме, че именно развитието им като обединителен и ресурсен център за местното гражданско общество, с цел създаване на платформа за обсъждане и съвместни действия по важни местни проблеми, е един от начините да бъде запълнена тази празнота.

Ето как го постигнахме:

В рамките на проекта се проведеха обучения на библиотекарите от регионалните и читалищни библиотеки в Кърджали, Разград и Враца. В обучителните модули участваха 32 библиотечни специалисти от трите регионални библиотеки. Обученията оказаха подкрепа на библиотечните екипи чрез нови знания и практически умения в следните области: гражданското общество и ролята на неправителствените организации в обществения живот, усвояване на застъпнически знания и умения, организиране и провеждане на регионални проучвания и изследвания, осигуряване и организиране на конкретна информация в помощ на гражданите, писане на проекти и намиране на средства, развитие на доброволчеството, работа с медиите и ролята на социалните медии в съвременните комуникации, организиране на публични акции.

Обучените библиотекари приложиха на практика новите знания като изработиха база данни за неправителствения сектор във всеки от трите региона. За целта използваха различни методи включително лични контакти и индивидуални срещи, разработване и попълване на анкети, интервюта, проучване на вече съществуващи бази данни и регистри, създаване на имейл-листи, обсъждане на идеи за съвместна дейност и пр. В резултат на общите усилия на всички участници е изработен **„Компас на гражданския сектор“** за съответния регион и са актуализирани профилите на неправителствените организации в портала - www.ngobg.info.

Вторият етап от проекта обхвана 90 представители на читалищата /секретари и читалищни библиотекари/ и 45 представители на граждански организации и неформални групи от целевите региони, които преминаха отделен цикъл от обучения в трите регионални библиотеки по теми, отговарящи на посочени от самите тях потребности. Обученията бяха насочени основно към подобряване на текущата им дейност и развитие на капацитета, но имаха изключително голямо значение за взаимното им опознаване и мотивираща сила, за обединяване на усилията, за общи инициативи по важни за всички тях или за цялата гражданската общност въпроси. Организираните по практичен начин обученията включваха теми като: развитие на гражданското общество, ролята на библиотеките в процеса на местно развитие, знания и умения за взаимодействие с местните общности, граждански групи и организации, разработване на проекти, планиране на дейността, застъпничество, формулиране на общности проблеми, дарителство, методи за набиране на средства, доброволчество, медии и медийна политика, ролята на социалните медии, организиране на публични акции.

Обучени и мотивирани за съвместна работа, екипите на трите регионални библиотеки в Кърджали, Разград и Враца организираха информационни изложения в своите зали и фойейта, за да покажат нагледно богатата палитра от граждански инициативи и проекти. Участващите в изложенията организации и сдружения не просто представиха своята дейност, своите нови идеи и проекти, но демонстрираха обществената значимост на своите каузи, търсеха съмишленици от библиотеката и местната власт, гражданите, местния бизнес и медиите. Вярваме, че отворената врата за сътрудничество с библиотеката е гаранция за бъдеща съвместна работа и нови резултати в полза на местната общност.

На следващият етап от изпълнението на проекта, участниците в изложенията проведоха работна среща-дискусия за идентифициране на обща кауза, по която да обединят усилията си заедно с библиотеката и чрез предприемането на конкретни стъпки да привлекат вниманието на всички заинтересовани страни и на общността като цяло. Бяха избрани три различни каузи – възстановяване сградата на младежкия дом в Кърджали, създаване на общински обществен фонд „**Талантливите деца на Разград**“ за подпомагане изяви талантиви деца и провеждане на ежегоден фестивал за традиционна и съвременна култура във Враца, който да покаже необходимостта от създаването на специален фонд към общината за подпомагане на граждански инициативи за традиционна и съвременна култура.

Екип

Екипът, който реализира проекта е убеден, че след успешното му осъществяване са постигнати няколко важни резултата:

- служителите на регионалните и читалищни библиотеки са усвоили нови умения и подходи за работа с гражданския сектор;
- капацитетът на гражданските организации в трите региона е развит в посока сътрудничество, работа с партньори, застъпничество и популяризиране на дейността;
- създадени са платформи за дискусия и общи инициативи, за работа в мрежа в полза на местната общност;

Проектът „Библиотеката – обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца“ е пилотен. Желанието на участниците в него е да споделят натрупаният опит, да дадат полезни съвети и да насърчат бъдещи партньорства между библиотеките и неправителствените организации и в останалите 25 области на България. Продължаваме да работим за утвърждаване ролята на обществените библиотеки като естествен обединител на гражданското общество, като платформа за дебати и общи усилия за преодоляване на обществени проблеми, като недостатъчно популярен партньор на гражданските организации.

Това е само първото издание, готвори сме да публикуваме и други успешни модели :)

Фондация „Глобални библиотеки – България“ (ФГББ) е учредена през 2013 г. като неправителствена организация в обществена полза. Организациите, участващи във Фондацията са Министерство на културата, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Национален сарителски фонд „13 Века България“, Националното сдружение на общините в Република България, Българската библиотечно-информационна асоциация и Съюзът на народните читалища. Тя е правопреемник на целите и резултатите на Програма “Българските библиотеки – място за достъп до информация и комуникация за всеки”, изпълнявана в България в периода 2009 – 2013 г., след предоставено финансиране от Фондация „Бил и Мелнда Гейтс“ – САЩ.

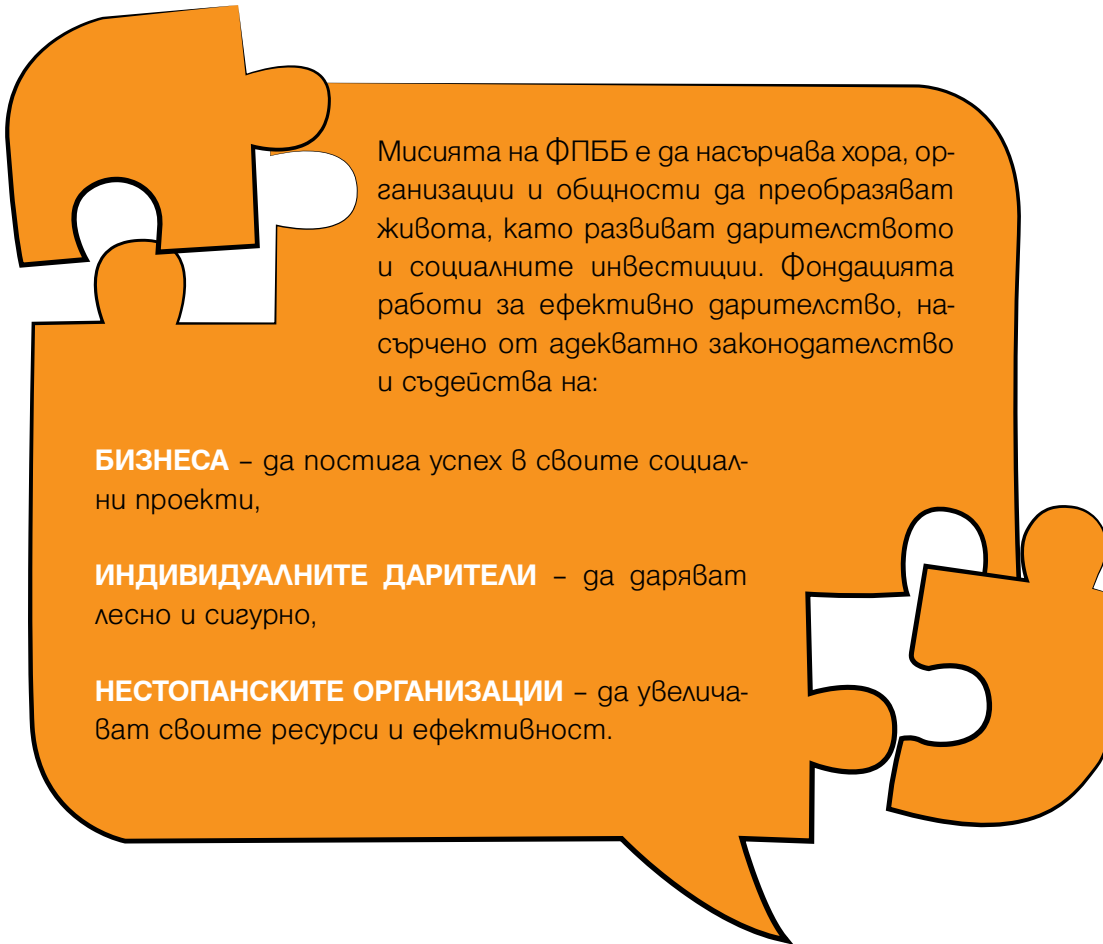

Мисия

Мисията на Фондацията е да подпомага приобщаването на българските граждани към глобалното информационно общество, да повишава качеството им на живот и да насърчава гражданското участие. Тя и днес работи за предоставяне на електронни и библиотечни услуги за гражданите и за по-натъшното повишаване на компетенциите на библиотекарите, работещи в динамична информационна и технологична среда. ФГББ разработва и прилага механизми, които да осигуряват здрава основа за надграждане на постигнатите резултати. Като идентифицира съвременните тенденции на развитие, Фондацията подпомага библиотеките да продължават да бъдат иновативни и адаптивни към новите изисквания и да увеличават своето социално въздействие. Екипът на ФГББ разработва и прилага стратегии за привличане на различни донори и за осигуряване на възможности за участие на обществените библиотеки в европейски и други международни програми, както и механизми за оценка и промяна на националните и местни политики в подкрепа на обществените библиотеки в съзвучие с европейските такива. Така например, в стратегията „Европа 2020“ за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж на библиотеките се определя значителна роля в разширяването на достъпа до образование, възможности за обучение и социално приобщаване на всички граждани.

Фондация „Глобални библиотеки – България“ работи в партньорство с 960 обществени библиотеки /регионални, общински и читалищни/, покриващи 260 общини в страната, които в много случаи са единственото място за достъп до интернет, информационни ресурси и услуги за населението. Това ни прави изключително отговорни към нашата мисия в осигуряването на добри условия за личностното развитие, работна и жизнена среда, която води до повишаване качеството на живот.

Фондация „Помощ за благотворителността в България“ (ФПББ) е експертна организация, учредена през 1995 г., която работи за модерна благотворителност, силен и ефективен нестопански сектор. ФПББ е част от световната мрежа на организациите **Charities Aid** с централен офис във Великобритания. ФПББ има значима роля в развитието на българското гражданско общество за последните 20 години. Тя е и донорска организация, като разпределя годишно около 1,5-2 милиона лева към стотици граждански организации, публични институции и благотворителни каузи. Сред широката общественост Фондацията е известна с работата си за успешни партньорства между бизнес компании и неправителствени организации, с въвеждането в България на ефективни дарителски методи като дарителство по ведомост, ДМС, онлайн даряване, с услугите за компании при разработване и изпълнение на програми за местно развитие.

Мисията на ФПББ е да насърчава хора, организации и общности да преобразяват живота, като развиват дарителството и социалните инвестиции. Фондацията работи за ефективно дарителство, насърчено от адекватно законодателство и съдействия на:

БИЗНЕСА – да постига успех в своите социални проекти,

ИНДИВИДУАЛНИТЕ ДАРИТЕЛИ – да даряват лесно и сигурно,

НЕСТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ – да увеличават своите ресурси и ефективност.

Защо библиотеките?

Българските обществени библиотеки са най-демократичните и общодостъпни институции, предоставящи без ограничения разнообразни информационни ресурси на хартиен и електронен носител, достъп до полезни електронни услуги на хора с различна възраст, образование, професионални интереси и потребности. Съвременните библиотеки променят ежедневно своя облик и предлагани услуги, реагиращи на динамични социални и икономически процеси и бурното развитие на информационните и комуникационните технологии. Адаптиращи се към предизвикателствата на бързо променящата се среда, библиотеките се трансформират и превръщат в обществени информационни центрове, изграждайки достъпна среда и задоволявайки многообразните интереси на своите потребители.

В България има различни видове обществени библиотеки: Национална библиотека „Св.св.Кирил и Методий“, 28 регионални библиотеки, 19 общински библиотеки и над 3000 читалищни библиотеки. Дейността на обществените библиотеки се регламентира от Закона за обществените библиотеки (2009 г.). Обществените библиотеки съхраняват богати и ценни архиви но и предлагат актуални услуги. Нека споменем част от богатата палитра от ресурси, дейности и услуги, предлагани под една или друга форма в една библиотека и покриващи почти целия спектър на работа на неправителствените организации:

✓ **Библиотеката е пазител на културното наследство**, тя притежава уникална по своя териториален обхват и съдържателно разнообразие библиотечна информация, включително, богати архиви, летописи и електронна библиография, електронни краеведски картотеки, факти за историческия и културен календар на всяко населено място.

✓ **Библиотеката насърчава межкултурния диалог и културното разнообразие**, чрез поддържане на местните традиции, опазване на културното наследство, организиране на изложби и форуми, които подпомагат етническото, културното, езиковото и религиозно многообразие, насърчават културната идентичност и социална интеграция, създават дигитални ресурси с информация за различните етноси.

✓ **Библиотеката е обществен информационен център и информационен навигатор**, осигурявайки на ползвателите точна и адекватна информация в различни области и сфери на знанието. Библиотеката осъществява това чрез сътрудничеството с музеи, архиви, галерии за оптимално използване на информационните ресурси с местно и национално значение, за запазване и дигитализиране на културно-историческото наследство, създаване на различни информационни ресурси като мултимедии, пълнотекстови бази данни на местния печат и пр. Библиотеката осигурява безплатен публичен достъп до глобалната мрежа интернет.

✓ **Библиотеката е място за учене през целия живот**. Чрез своите програми за личностно и социално развитие, библиотеката повишава грамотността и насърчава четенето, приобщава повече хора към информационното общество и насърчава информационната грамотност, разработва програми за придобиване на ключови компетентности.

✓ **Библиотеката е достъпна за уязвимите групи**. Чрез своята просветителска дейност тя съдейства за намаляване броя на напускащите училище, работи за превенция на ранното отпадане, предоставя допълнително обучение и квалификация на възрастните хора, организира обучителни програми за потребители с различни увреждания, предлага специализирани услуги за деца и ученици със специални образователни потребности, деца на мигранти и бежанци, деца от малцинствата, деца със зависимости.

✓ **Библиотеката е приятел на децата**. Тя е сигурно място, което работи за стимулиране на ранното детско четене, извънучилищно четене, предлага електронно съдържание с музика, стихове, приказки и пиеси, марафон на четенето, летни програми за деца, седмица на детската книга, деца четат на деца, медиатека, изротека, приказкотерапия и много други занимания.

✓ **Библиотеката насърчава гражданското участие**. Освен свободен достъп, тя предоставя пространство за срещи, дискусии, форуми, обучения. Библиотеката е активен участник в дебатите и решенията на проблеми от местен и регионален характер.

Инициативата Глобални библиотеки в България

От всички обществени библиотеки в страната 960 са участвали в Програма „Българските библиотеки-място за достъп до информация и комуникация за всеки“, изпълнявана през периода 2009-2013 г., с финансовата подкрепа на Фондация „Бил и Мелнда Гейтс“-САЩ. Програмата има важна роля за развитието и укрепването на библиотечния сектор и чрез нея са постигнати изключително значими резултати:

Изградена е техническа инфраструктура:

960

библиотеки в 260 Общини и 911 населени места;

912

читалищни, 21 общински и 27 регионални библиотеки;

664

от библиотеките (71%) са в населени места до 2500 жители;

Предоставено е ИКТ оборудване:

13 492

единици оборудване (десктопи, лаптопи, принтери, мрежови и мултимедийни устройства);

от тях 4 935

са компютри с инсталиран софтуер, дарение от Майкрософт; осигурен безплатен достъп до Интернет за посетителите в библиотеките;

Безплатни обучения:

Изграден капацитет за обучение – 39 учебни бази, 25 ключови обучители и 131 обучители по направления;

3789

библиотекари са преминали поне през 1 обучение;

43 898

граждани обучени в 7 532 групови обучения по компютърна грамотност;

217 204

индивидуални консултации за граждани;

Устойчивост на програмата:

Осигурени 231 нови щата за библиотечни служители; Учредена е Фондация „Глобални библиотеки – България“ като продължител и правопреемник на програмата;

Защо
неправителствените
организации?

Заг краткото съкращение НПО (неправителствена организация) се крият изключително многообразни форми на гражданска активност. Правото на сдружаване е основно конституционно право на гражданите на Република България. Това право се упражнява именно чрез създаване на обединения под различна форма, с различна цел и сфера на дейност. Създадените граждански обединения могат да имат юридически статут или да съществуват като неформални структури, които чрез договаряне и споразумение между участниците да следват собствени правила и да постигат общи цели. Организираните форми на граждански обединения, които имат статут на юридическо лице с нестопанска цел, се регистрират по Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ).

В закона са предвидени два вида юридически лица с нестопанска цел – **сдружения и фондации**. Всяка фондация или сдружение може да има различен статут – в частна или в обществена полза. Решението за статута на организацията се взема от нейните учредители и се вписва в учредителния акт, заедно с целите и дейностите, които планира да извършва. Организацията може да сменя своя статут от частна в обществена полза чрез промяна в устава или учредителния акт, но обратното не е допустимо – веднъж вписани в съдебния регистър, организации в обществена полза не могат да сменят статута си в частна.

Основната разлика между сдруженията и фондациите е в тяхното устройство. Сдружението представлява доброволно обединение на три или повече лица за извършване на дейност/и с нестопански характер. В този смисъл, сдружението има учредители и членове, които полагат лични усилия за постигане на целите, с които е създадено. Фондацията от друга страна няма членове. Тя се учредява чрез парично или имуществено дарение, което безвъзмездно е предоставено за постигане на нестопански цели.

Читалищата, профсъюзите, вероизповеданията и политическите партии също са форми на обединения на гражданите, които се различават както по отношение на предмета на извършваната дейност, така и по поставените цели. Тези обединения се създават и дейността им се регламентира от други закони. В преходните и заключителните разпоредби на ЗЮЛНЦ изрично е поставено изискване организациите, които имат за цел извършването на политическа, синдикална и религиозна дейност, да уреждат своята дейност в отделен закон.

Законът за юридическите лица с нестопанска цел дава право на НПО да постигат своите цели по два основни начина - чрез извършването на нестопанска дейност, която е тяхната основна дейност и чрез извършването на стопанска дейност, която е винаги допълнителна. Най-често НПО работят в сферата на образованието, културата, социалните дейности, здравеопазване, човешки права, проблеми на малцинствата, екология и зелени политики и пр. Те обединяват усилията на гражданите за подпомагане, но и коригиране действията на централната и местна администрация с цел подобряване качеството на живот на своите членове или целева група.

България има дълга история на благотворителността, гражданското самоорганизиране и инициативи за благо на обществото, която започва през епохата на Възраждането. Оттогава датират уникалните български читалища като просветителски и културни средища. След 50 години на контролираната отгоре организация на обществото, силовото налагане на ред и задължителното "доброволно" участие, истински граждански организации се появиха отново на обществената сцена в началото на 90-те години на XX век.

Полезни съвети

за успешно взаимодействие и партньорство на обществените библиотеки с неправителствения сектор

По време на обученията по този проект, библиотекарите получиха ценни съвети от учителите за това как да започнат или как да развият вече съществуващите партньорства с НПО. Много от тези изводи бяха достигнати при решаването на различни практически казуси, чрез ролеви игри и дискусии. Споделяме ги, за да бъдат полезни на всички заинтересовани.

Информирайте и бъдете информирани!

- Изградете библиотечния уеб сайт така, че да привлича партньори и приятели;
- Запознавайте периодично местната власт, НПО, съществуващите клубове за деца, младежи и възрастни хора, местната общност с вашата разнообразна и обществено значима дейност;
- Съберете информация за регистрираните НПО във вашата община и за дейността им;
- Направете атрактивен информационен кът, стена, табло или друго за партньорството на библиотеката и НПО със снимки от публични събития или текущи проекти, показващи значимостта на организациите;
- Абонирайте се за електронни бюлетени, които отразяват живота на неправителствения сектор и дават полезна информация за нови инициативи или финансиращи програми;

Бъдете активни!

- Трите регионални библиотеки, включени в проекта, направиха компас на гражданските организации в Кърджали, Разград и Враца. Компасът е вид електронен каталог и съдържа полезна информация за всяка НПО, нейните мисия и цели, сфера на дейност и реализирани проекти. Не е трудно, направете го и вие;
- Направете мейл-листа с електронните адреси на всички активни НПО и лицата за контакти на неформалните групи и разпространявайте полезна информация до тях. Така бързо ще се родят нови идеи за общи проекти или инициативи;
- Информирайте гражданските организации за нови книги, издания, периодика, свързана или близка до сферата им на дейност;
- Организирайте срещи на неправителствения сектор в библиотеката, обсъждайте актуални проблеми на местната общност;
- Канете представители на НПО и неформалните граждански групи на различните събитията, които ежесечно организирате и които са част от вашия годишен календар;

Подгответе своя екип за съвместна работа с различни партньори!

- Определете човек от екипа за контакти с местната власт, с потенциални партньори от неправителствения сектор, с дарители, с доброволци, с медиите;
- Разпределете конкретните функции на библиотечните специалисти, свързани със съвместни дейности с неправителствения сектор.
- Организирайте ефективно обучение на персонала и специално на новоназначени специалисти на теми като създаване на партньорства, застъпничество, дарителство, набиране на доброволци и други полезни неща;
- Стимулирайте и при възможност награждавайте дори и символично, но по подходящ повод и начин всеки член на екипа, допринесъл за успеха на вашите инициативи;

Използвайте силата на медиите, включително социалните!

- Направете списък с журналисти от местни, регионални и национални медии, които пишат по теми свързани с библиотечната дейност, поддържайте списъка актуален;
- Запознайте се с журналистите и редакторите в местните медии, и с кореспондентите на националните медии във вашия регион;
- Включете се в мрежи за разпространение на публични съобщения;
- Изпращайте редовно внимателно подготвена информация по e-mail или факс на ресорните репортери;
- Направете страница на библиотеката в социалните мрежи като Facebook, Twitter и други. Рекламирайте страницата сред вашите потребители и ги поканете да участват. Редовно публикувайте актуални новини на страницата;
- Публикувайте прес-съобщения в местните медии. Създайте новини чрез организиране на отворена дискусия с местни учебни заведения, различни клубове и школи, граждански организации и др.;

- Участвайте в радиопредавания и телевизионни предавания за да достигнете до по-широка аудитория;
- Поддържайте своя медиен архив с публикации, които показват на ползватели на предлаганите услуги, на потенциални партньори, дарители и доброволци;
- Разпространявайте системно актуална информация за своята дейност чрез различни способы и начини. Бъдете активни и реципрочни в работата си с медиите;
- Станете ресурс за медиите - подпомагайте медиите при разбирането на проблемните области, в които имате експертиза, за да ги представят на аудиториите си;
- Използвайте всички налични ресурси и събития за връзки с обществеността и следете системно работата на медиите

Изградете своя подкрепящата мрежа от партньори!

- Проучете потенциалните партньори и гарители за да откриете организациите и хората, които споделя безрезервно ценностите на вашата организация;
- Разработете искането на средства като „кауза, заслужаваща подкрепа“ като определите проблема, наличния кадрови капацитет и очакваните промени и резултати;
- Използвайте измерими показатели, за да обосновате потенциалните ползи от дейността и каузата, за която ще работите съвместно;
- За набиране на средства е необходимо да представите своята визия и кауза и да поискате по подходящ начин. Според конкретната ситуация, развийте адекватна стратегия за набиране на средства;

Организирайте или участвайте в публични акции от местен характер!

- Присъединете се към публични акции и прояви, организирани от местните граждански организации, които съответстват на вашия профил и дейност.
- Станете вие инициатор на местна кампания или публична акция, но не забравяйте да потърсите помощта на съмишленици;
- Изберете по каква форма да протече събитието, потърсете мнението и на вашите партньори;
- Разработете пълен маркетингов план на проявата, разгласете добре събитието, за да гарантирате достатъчно посещение при провеждането му и да постигнете желанния резултат;
- Обмислете какви ресурси са необходими за вашето участие или за цялостната организация ако вие сте инициатор;
- Доброто планиране е ключ към успеха на всяка публична проява, организирана за реализация на определена кауза или цел;
- Привлечете към екипа на библиотеката партньори, съмишленици, доброволци за организиране и реализиране на събитието като ги използвайте за разнасяне на поканите, подпождане на залата, подготовка на информационни материали, техническа обезпеченост или др.;
- Организирайте събиране на обратна връзка за оценка на публичната акция от участниците в нея; анализирайте силните и слабите страни на инициативата;
- Благодарете на организаторите, на доброволците, на екипа, на партньорите и приятелите, които са ви подкрепили, за да ги спечелите и за следващите събития, които заедно ще проведете;

Работете с доброволци!

- В библиотеките често не достига човешки ресурс за разнообразни и нетрадиционни форми за работа с потребителите и местната общност – едно възможно решение на този проблем е работата с доброволци;

- Работата с доброволци е сходна на наемането на служители – направете профил на кандидатите, които очаквате като опит, знания, умения, интереси;

- Направете план за работа с доброволци за годината – колко души, колко често, по какъв начин, кой ще отговаря;

- Помислете – защо хората стават доброволци? Най-често сочените мотиви са желание да върша нещо добро, желание да помагам, начин да науча нови неща, усещане за полезност, удовлетворение и лично щастие, начин да общувам с хората и да намирам нови приятели и т. н. Формулирайте послания, които да ги „грабнат“ – вашата оферта трябва да засяга поне една от изброените потребности;

- Какви канали за комуникация са подходящи, когато набирате доброволци? Ето няколко идеи:

- ✓ Най-добре заложете на пряка комуникация или на канали, които стигат до малки, но сплотени групи от хора, които вече споделят общи интереси;

- ✓ Използвайте първо наличните или лесните за използване ресурси – информационни табла в самата библиотека, уеб сайт, страница в социалните мрежи. Направете раздел „Доброволци“ на вашата интернет страница;

- ✓ Използвайте съмишленици и приятели, за да разпространявате информацията “от уста на уста”;

- Потърсете доброволци сред членовете на НПО, с които вече работите или използвайте това като повод да започнете сътрудничество;

- Установете партньорски отношения с други сродни организации и групи, които биха ви подкрепили чрез доброволен труд;

- Работете с бизнеса, защото у нас все по-често се говори за т. нар. корпоративно доброволчество - доброволческа дейност, която се осъществява от работници или служители на местни и чуждестранни фирми, по собствен избор и със съгласието на работодателите, в рамките на работното време;

- Потърсете добри и успешни практики за работа с доброволци в други библиотеки. Поискайте съвет от колегите си как са постигнали този успех;

- Направете база данни с потенциални и вече включени доброволци. Информирайте ги навреме за своите бъдещи планове и намерения, канете ги на събития, които разкриват вашата дейност и мисия, открийте начин да им бъдете полезни;

- Поканете доброволците за ваши потребители или потърсете нови доброволци сред редовните си читатели;

- Винаги благодарете на доброволците за оказаната помощ;

Готови рецепти

В рамките на проект „Библиотеката-обединителен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца” се проведеха 3 паралелни публични акции в трите града, които да подкрепят важни за региона и местните общности каузи. Фокусът и темите на всяка акция бяха избрани съвместно от обучените служители на библиотеките, НПО и неформалните групи от всеки регион. Проведеха се три подготвителни срещи между инициаторите и партньорите и бяха набелязани конкретни стъпки за подготовката и реализацията им. Във фоайето на трите библиотеки бяха организирани информационни пана с подробна информация за каузата и нуждата от доброволци.

Подготовката на публичните акции отне около месец на библиотечните екипи. Те използваха времето за интензивни срещи с медии и заинтересовани страни. Разпределяха задачите между своите партньори и търсеха активна подкрепа от страна на доброволците. Изработиха план-график за събитието и направиха сценарий за неговото протичане. Потърсиха помощта на специалисти в различни области и съдействие от експерти на двете фондации, партньори по проекта.

Ето какво се случи:

КЪРДЖАЛИ

Инициативата на Регионална библиотека „Никола Й. Вапцаров“ „Да си върнем Младежкия дом“ събра в парка „Горубсо“ много приятели и съмишленици. Събитието се реализира в партньорство с неправителствени организации, клубове, няколко народни читалища, училищните настоятелства, граждански сдружения и отделни жители на града.

Библиотеката подготви план за публичната акция. Ето как изглеждаше той:

ПЛАН

за провеждане на публична акция
под надслов „Да си върнем Младежкия дом“

Място: пространството пред Младежкия дом

Дата: 5 декември 2015 г. – Международния ден на доброволца

Час: 11.30 часа

Участници: Дружество „Приятели на САЩ“, Сдружение „Инициатива за развитие - Кърджали решава“, „Сдружение за устойчиво развитие“, Сдружение „Академия БГ“, Сдружение „Жени за жени“, Сдружение „Перперикон“, Сдружение „Туристическо дружество „Кърджали“, Сдружение „Аз искам да дишам“, Клуб „Будител“, Клуб „Неиздадени ръкописи“, НЧ „Обединение 1913“, НЧ „Петър Мирчев 1954“, НЧ „Родопски фар 1938“, НЧ „Гео Милев 1962“, Сдружение „Възраждане 2004“, Национална асоциация „Зелен свят“, УН на ОУ „Климент Охридски“, УН на СОУ „Владимир Димитров – Майстора“, УН на СОУ „Отец Паусий“, ГПЧЕ „Христо Ботев“ и други неправителствени организации, граждански сдружения и читалища, организации и личности, които желаят да насочат вниманието на общността към възстановяването на Младежкия дом на град Кърджали.

Дейности

- ✓ Провеждане на работна среща с партньорите участници в публичната акция.
- ✓ Изготвяне и подписване на Рамково споразумение между Регионална библиотека „Никола Йонков Вапцаров“ и партньорите от неправителствения сектор.
- ✓ Изработване на плакат /изработка на съдържание, дизайн и предпечатна подготовка, отпечатване, разпространение/.
- ✓ Изработване на флаери /изработка на съдържание, дизайн и предпечатна подготовка, отпечатване, разпространение/.
- ✓ Изготвяне на сценарий на събитието.
- ✓ Изготвяне на обръщение към кмета.
- ✓ Изготвяне и разпространение на прессъобщение за събитието, оповестяване на медиите.
- ✓ Изработване на инсталация от табла и постери.
- ✓ Осигуряване на водещи.
- ✓ Осигуряване на участници в програмата.
- ✓ Озвучаване.
- ✓ Отразяване на събитието в медиите.

Като част от подготвителния етап на акцията беше направена анкета на страниците на Всекидневника в. „Нов живот“, проверяваща обществените нагласи към инициативата. Събитието беше широко отразено от местните печатни и електронни медии, имаше публикувана информация и в БТА.

Младите хора на Кърджали изработиха инсталация със своите послания и показаха, че искат в града да има място, където да се срещат, да се учат и развиват своите умения и таланти. Всички бяха единодушни, че няма по-подходящ терен за това от разрушената сграда на бившия Младежки дом. Теодор Колев - ученик от СОУ „Отец Паисий“, прочете обръщение към кмета на Кърджали от името на ученическите съвети на три училища. Носителката на титлата „Мис Кърджали 2015“ - Маглен Караиванова също подкрепи идеята със своето активно участие в инициативата. Млади изпълнители споделиха своите таланти пред събралите се приятели, родители, съмишленици, медии.

На събитие бяха поканени представители на културните отдели на общината и членове на Общинския съвет. Обръщението до кмета беше изпратено под формата на официално писмо от името на инициаторите и ученическите съвети. Медиите отразиха събитието, а някои от участниците дадоха интервюта и разказаха за каузата, която ги е мотивирала да се включат. В свое изявление пред медиите, кметът на града се ангажира да предложи на новосформирания Общински съвет да разгледа въпроса за възстановяването на Младежкия дом.

РАЗГРАД

Регионална библиотека „Проф. Боян Пенев“ в партньорство с неправителствени организации и народни читалища от региона инициира създаването на Общински обществен фонд *„Талантливите деца на Разград“*. Целта на фонда е набирание на средства за подпомагане участието на талантиви деца от 7 до 18-годишна възраст в различни фестивали и конкурси в страната и чужбина.

Ето планът с конкретни стъпки за реализация на публичната акция, който изготви екипът на библиотеката:

План - програма

ЗА ОРГАНИЗИРАНЕ И ПРОВЕЖДАНЕ НА ПУБЛИЧНА АКЦИЯ В ГРАД РАЗГРАД

От проведената организационна среща на 25.11.2015 г. в град Разград, с участието на Людмила Атанасова и Деница Сачева е съгласувано с участниците в обучението на НПО сектора от регион Разград следното:

1. Сформиран е 7 - членен Инициативен комитет за организиране на проявата в град Разград.
2. Публичната акция в Разград да се проведе под надслов „**Талантливите деца на Разград**“ за инициране създаването на Общински обществен фонд чрез подписка и дарителска кампания за подпомагане изявени талантлив деца от 7 до 18-годишна възраст от община Разград.
3. Публичната проява да се проведе на **10 декември 2015 г.** / четвъртък/, **от 16.00 часа в кафе-клуба на Разградска филхармония „Проф. Димитър Ненов“**- Разград
4. Водещ на публичната проява – **Димитър Петров** - от РБ „Проф. Боян Пенев“-Разград. Обобщено представяне на реализираната дейност по Проект **„Библиотеката-обединителен център на НПО сектора в района на Кърджали, Разград и Враца“** и замисъла на публична акция, провеждана в Разград.

5. Поставяне начало на **познаването** в град Разград по време на публичната акция, в подкрепа на идеята за създаване на обществен фонд за подпомагане на талантливите деца на Разград.

6. Осигуряване обществена подкрепа за инициативата, чрез провеждане на индивидуални информационни срещи-разговори, с ръководители на различни състави, педагогически и културни дейци, общественици, както и изявени деца и техните родители в различни области – хуманитаристика, театър, музика, пеене, изобразително изкуство, спорт и др.

7. Провеждане на среща-разговор с председателя на Общински съвет Разград-Надежда Рагославова и заместник-кмета на община Разград - Галина Георгиева за запознаване с проявата в града и отправяне на покана за участие в нея.

8. Да получат покана за присъствие на срещата около **60 участници** по предварително подготвен списък, в който са включени: представители на НПО-сектора от община Разград, на народни читалища, ръководители на учебни и извънучилищни педагогически заведения, ръководители и работещи в културни институти, представители на различни самодейни състави и школи за деца и възрастни от Разград, общински съветници и работещи в общинска администрация-Разград, общественици, изявени деца и родители.

9. Бюджетът за срещата да бъде уточнен и представен във ФГББ - топли напитки - кафе, чай, минерална вода и сандвичи, рекламни материали, банера на проекта.

10. Информирание на Спаска Тарангова – изпълнителен директор на Фондация „Глобални библиотеки-България“ за публичната акция и покана за участие в проявата.

Библиотеката организира публично събитие в сградата на Разградската филхармония и стартира погниска за широка обществена подкрепа и начало на дарителска кампания. Официално искане до кмета и Общинския съвет беше подготвено и обявено по време на събитието. Инициативата събра около 60 човека, сред които директори на училища, ръководители на творчески школи и клубове, представители на културните институти в града, представители на различни самодейни състави и школи за деца и възрастни, общински съветници и служители на общинската администрация, общественици, изявени деца в различни области и техните родители. Искането до кмета беше връчено на председателя на Общинския съвет, която подкрепи инициативата и се ангажира със съдействието на местната власт за нейното реализиране.

Събирането на подписи е трудна и времеемка работа. Осъзнавайки това, библиотеката и нейните партньори сформираха екипи от доброволци, които да обикалят града и продължение на един месец, да разгласят каузата и да привлекат съмишленици за нейното реализиране. Като доброволци бяха привлечени младежи от творческите школи и работилници, сред които и дъщерята на кмета.

За да заработи подобен дарителски фонд е необходима не просто инициатива, но и сериозни последващи усилия за неговото структуриране и работа. Водени от разбирането, че основен принцип в работата на фонда следва да бъде прозрачността при взимане на решения за финансова подкрепа на талантиливи деца, чиито родители сами не могат да осигурят средства за тяхната изява или участие, инициаторите планират да изготвят и приемат Правилник за неговата работа.

ВРАЦА

Регионална Библиотека „Христо Ботев“ - Враца инициира създаването на Общински фонд за подкрепа на *граждански инициатива в областта на съвременната и традиционна култура*. Партньори на инициативата станаха Медицинския университет – Филиал „Проф.д-р Иван Митев“- Враца, Сдружение „Жарава“, Сдружение „Жар и светлина“, НЧ „Фар-1930“- село Паволче. Избраната форма на публичната акция беше фестивал с открити работилници. Организаторите и техните партньори смятаха че това е удачен начин за да се провокира интереса на гражданското общество към хората от различни групи в неравностойно положение и тяхното участие в изработването на предмети от традиционна и съвременна култура. Доброволци и хора в неравностойно положение заедно твориха в библиотеката. Направиха демонстрация на смехотерапия и ритъм терапия, работилница за мокро и сухо плъстене, работилница за декупаж – изработване на коледна украса (декупаж на свещи, чаши, свещници, мини пана) и работилница за плетене на предмети от хартия.

За да реализира своите идея, библиотеката и нейните партньори изготвиха подробен план за подготовка, списък с необходимите материали и бюджет, почасова програма за двата дни на събитието. Споделяме техния опит.

ФЕСТИВАЛ НА ГРАЖДАНСКИ ИНИЦИАТИВИ ЗА ТРАДИЦИОННА И СЪВРЕМЕННА КУЛТУРА

Фестивалът се организира по проект „Библиотеката - общинен център на НПО сектора и общността в региона на Кърджали, Разград и Враца”

Организатор: РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА

Партньори: МУ София, Филиал „Проф.г-р Иван Митев“ Враца; СНЦ „ЖАРАВА“; СНЦ „ЖАР и СВЕТЛИНА“; Читалище „Фар-1930” с. Паволче, Община Враца

Дата: 04-05.12.2015 г.

Място на провеждане - РЕГИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА „ХРИСТО БОТЕВ“ ВРАЦА

Цел на фестивала е в открити работилници и демонстрации да провокираме интереса на гражданското общество към хора от рискови групи и тяхното участие в изработването на предмети от традиционната и съвременна култура. Доброволци и хора в неравностойно положение заедно творят в библиотеката.

За изпълнението на целта в рамките на фестивала ще организираме изложба-базар от предмети изработени от хора с увреждания, студенти и доброволци. Събраните средства ще бъдат разпределени за решаване на проблеми на хората в хора от рискови групи.

Очакват ви изложби и благотворителни базари с уникални ръчно изработени предмети.

Участвайте във фестивала като доброволци, творци или просто зрители!

Дейности

на МУ София, Филиал „Проф.г-р Иван Митев“ , СНЦ „ЖАРАВА“, СНЦ „ЖАР и СВЕТЛИНА“

- Изложба и благотворителен базар;
- Демонстрация: СМЕХОТЕРАПИЯ И РИТЪМ ТЕРАПИЯ;
- Работилница за мокро и сухо плъстене;
- Работилница за декупаж – изработване на коледна украса /декупаж на свещи, чаши, свещници, мини пана/;
- Работилница за плетене на предмети от хартия.
- Демонстрациите в работилниците ще бъдат разпределени в двата дни по график. Изработените предмети в работилниците могат да се закупят с благотворителна цел в полза на хората с увреждания.

Приложение 1 – списък с необходимите материали за работилниците.

Приложение 2 – програма на събитието за двата дена.

В рамките на фестивала бе организирана и съпътстваща изложба-базар от предмети, изработени от хора с увреждания, студенти и доброволци. Идеята на организаторите е събраните средства да бъдат разпределени за решаване на различни проблеми на хората от рискови групи от региона на Враца, а фестивалът да се превърне в ежегодно събитие от календара на библиотеката. Средствата от първия благотворителен базар бяха дарени на Ресурсен център – Враца, който подпомага децата със специални образователни потребности. Получила подкрепата на местната власт и много партньори, библиотеката подготвя планове за следващия фестивал и благотворителен базар в своята сграда.

**Сърдечно благодарим на екипите на трите библиотеки,
направили възможно изпълнението на проекта:**

Регионална библиотека „Н.И. Вапцаров” – гр. Кърджали
www.libkli.com

Регионална библиотека „Проф. Боян Пенев” – гр. Разград
www.librz.org

Регионална библиотека „Христо Ботев” – гр. Враца
www.linratsa.org

и на нашите партньори от:

Фондация „Помощ за благотворителността в България”
www.bcaf.bg

INTELDAY Solutions
www.intelday.com

*Споделете опита и на
вашата библиотека,
а ние ще го разкажем :)*

Фондация „Глобални библиотеки – България”
www.glbulgaria.net

София, 2016